

БОГОВШЦЯ

травень 2009 року, число 5(43)

Лариса Йовенко Родина як ізотеричне поняття

Практично у всіх культурах світу числа мали сакральне значення, виражали не лише кількість, а й різні ідеї, сили. Уважний погляд на порядок і конфігурацію Всесвіту, аналіз людського життя на тлі довготривалого історичного періоду доводять, що все підпорядковується законам числа. Людина використовувала числа від початку цивілізації, створюючи основу, на якій виросли ті теорії та поняття, якими послуговується людство. Сприяло цьому релігійно-філософське вчення піфагорійців (6 — 9 ст. до н.е.). Піфагор вважав, що все у світі розташоване у відповідності із числами. За Платоном, число — це сутність гармонії, а вона — основа Космосу і людини. Їх синхронізація.

У словниках термін «ізотеричний» означає таємний, заборонений, невідомий. До ізотерики вчені відносять ті області знання і практики, походження яких невідомо, і людині, з її академічним розумом, поки що не вдається зрозуміти їхню сутність.

Відомий український вчений О. Братко-Кутинський основним принципом структурування українського середовища називає триєдність космотворчої сили. На доказ цього вчений говорить про те, що людське життя складається з трьох планів буття і повністю пронизане тримірністю (три напрямки виміру — ширина, довжина і висота, — розгортаючись і наростаючи, творять об'єм і простір нашого світу; три виміри часу — минуле, сучасне і майбутнє є виявом троїстості часового простору; три типи кварків творять усі елементарні частки, атоми і молекули, зрештою — тіла нашого світу; три кольори — синій, жовтий і червоний — творять усю гаму його різноманітних барв; гегелівська тріада (теза, антитеза, синтез) формує наші поняття, гіпотези і теорії, тобто — наші знання).

Практично повсюди на землі особливо свяченим вважається число «три». У християнстві — Свята Трійця, в індуїзмі — Шива, Вішну, Брахма, у Древньому Єгипті — Озиріс, Ісіда і Гор та ін.

«Словник символів» подає наступну інформацію: «Три — символ духовного синтезу; формули для творення світів; символ створення духу із матерії; активного із пасивного; моделі Всесвіту (верх, середина, низ); щастя; багатства; Трійці; оберега; цілющості».

Світове дерево, яке за уявленнями наших пращурів є своєрідною моделлю всесвіту, має троїсту структуру по вертикалі. У вченні піфагорійців трійка — сакральна цифра, що символізувала початок, існування та кінець світу. Деякі дослідники пов'язують символіку трійки із тричастковим поділом людини на дух, душу і тіло, з моральними категоріями тощо.

Досить поширеним є побутування трійки у традиційно-побутовій культурі українців. Ще задовго до прийняття християнства слов'яни пошановували трійку. На користь цього свідчить той факт, що число три досить часто зустрічається у фольклорі. Наприклад,

- у піснях: «Там на горі три криниченьки,
Любив козак три дівчиноньки...»,

„Ой на морі та три лебеді», „А вже тому аж три роки,
як я закохався».

- казках (три брати, три бажання, три царства, три спроби, триголове чудисько тощо). Наявність цього числа спостерігається у весільній, поховальній, обрядовості. Це ж число часто зустрічається як символ оберега, цілющості у народних ритуалах (агдраних, лікувальних та ін.). В останні роки українські дослідники О. Братко-Кутинський, Р. Фурдуй та ін. дійшли висновку, що трійка лежить в основі світобудови, тяжіє над нами через тисячоліття. Напр., сучасна ядерна фізика оперує гіпотезою трьох кварків — елементарних частинок, з яких складається вся матерія. Космічний корабель має три ступені. Речовина може перебувати у трьох станах: твердому, рідкому, газоподібному. Усе розмаїття барв природи складає синтез трьох кольорів: синього, жовтого, червоного. Мовна система пронизана триєдністю: 3 роди, 3 часи, способи тощо.

Як зазначає О. Братко-Кутинський, «процес породження нашого тримірного світу з вакууму (абсолюту, дива, дія, дао) починається внаслідок порушення рівноваги у якійсь частині вакууму, що відразу «проявляє» потенцію цієї частини — два полюси, що діють як два комплекси протилежних енергій — позитивної і негативної (правої і лівої). Різні виклади концепції світотворення дають різні назви цим полюсам-енергіям: чоловічий і жіночий, батьківський і материнський, мудрість і знання, розум і душа, янь та інь, вогонь і вода, вертикаль і горизонталь тощо... Неврівноважене поєднання породжує третій комплекс сил (єдність батька і матері), якого збути синівською енергією, життям, силою тяжіння (або інакше — любов'ю)».

У давньокитайському світоглядному трактаті «Дао-де цін» сказано: «Дао народжує одного; з одного стає двох; з двох стає трьох; трьох народжує все (безліч речей, істот і явищ). Все народжуване сповнує Янь та Інь і пронизане Ці». Аналогічні тексти про триєдину будову світу ми знаходимо у багатьох релігіях і філософських ученнях. Наші далекі предки користувалися іншою термінологією, однак визнавали ту ж саму картину триєдиної світобудови і намагалися бути в ладу з триєдиною світотворчою енергією Космосу. Їхні знання про основні закономірності світотворення і світобудови відображалися у ритуальних дійствах, предметах культу, священних текстах та містичних знаках.

Через простір і час усе ознаменовано числом «три», і троїстість є найбільш загальною характеристикою буття. Відомий філософ і богослов, вчений і мистецтвознавець Павло Флоренський зазначає: «Кожний шар його, кожний рід його має ще й свою особливу троїчність».

Досліджуючи родину як ізотеричне поняття, ми звертаємо особливу увагу на думку П. Флоренського, про «троїстість будь-якої найпростішої сім'ї: батько, мати, дитина». Разом вони творять тріаду. На його думку, центром і змістом сім'ї є саме дитина, але при іншій дитині, чи іншій жінці, чоловікові ми маємо справу вже з іншою тріадою, з іншою сім'єю. Як відомо, трикутник — це геометричний образ тріади. У багатьох народів рівносто-

ронній трикутник, основа якого внизу, а вершина направлена вгору, символізував ідею трієдності єдності життєтворчих сил. Саме такий трикутник, на думку дослідниці О.Ярошинської, є геометричним образом сім'ї в її чистому вигляді, тобто обмеженої особами батька, матері і дитини.

Вважаємо за потрібне розглянути давні історико-культурні традиції наших предків щодо магічної сімки, яка, на думку вчених, не випадково присутня в нетрадиційному прочитанні слова сім'я, тобто «сім — Я».

Число сім вважається незвичайним та містить у собі таємницю, магічну силу. Воно утворюється сумою чисел 3 та 4, які лежать в основі Світового Дерева. Про магічність 7 говорять казки, легенди, міфи, релігійні традиції різних народів.

Світ казок особливо поважає сімку. Казкові дії розгортаються за семи горами і семи ріками, а щасливі пари живуть разом сімдесят сім років. У цьому світі живуть Білосніжка і семеро гномів, сім братів, сім воронів. Герої казок б'ються з семиголовими драконами та ходять у семимильних чоботах. Число сім грає важливу роль у багатьох релігійних традиціях. Наприклад, в іудаїзмі поважливе місце займає світильник-семисвічник. Християнська релігія вчить, що Бог створив світ за сім днів. У Біблії говориться про семеро корів товстих і сім — худих, які пророкують подібні роки. Також християнське віровчення говорить про сім кругів пекла, в які потрапляють непокаяні грішники. В Ісламі молитви повторюються сім разів. У віруваннях народу майя існує сім небесних поясів. У японців — сім богів щастя.

Англіїські біологи кажуть, що звірі краще всього поведуються у групі, де їх семеро. Соціологи в свою чергу стверджують, що люди теж прагнуть до створення кола з семи чоловік, добре працюється у колективі, де семеро співробітників.

Наші предки були надзвичайно спостережливими людьми. Практика народного світосприйняття фіксує зміни фаз Місяця (головного астрального божества), які відбуваються кожні сім днів; циклічні зміни (кожні сім років) фізіології та психології дітей і дорослих. У магічній сімці вбачали відображення семи кольорів веселки, семи планет, що обертаються навколо Сонця.

У сакральній традиції сімка символізує доцільність, повний період або цикл. Число сім вважається синонімом повноти й досконалості.

Старовинний звичай наших предків зобов'язував кожного члена родини до набуття зрілості знати свій родовід, своїх батьків, дідів, пращурів до сьомого коліна. Дерево роду розгалужується на 32 материнських і 32 батьківських гілки.

Перше коліно — я;
друге — батько й мати;
третє — два дідуся і дві бабусі;
у четвертому — чотири прадіди й чотири прабабусі;
у п'ятому — вісім прапрадідів і вісім прапрабабусь;
у шостому — шістнадцять прапрапрадідів і шістнадцять прапрапрабабусь;
у сьомому — тридцять два пращури і тридцять дві пращурки.

Усього — 64, а число 64 є сакральним і у міфології і знаменує Всесвіт. Число сім, у символ якого закорінене Дерево Роду, є священною математичною кратністю. Ця кратність всебічно проявляється на різноманітних рівнях. Так, сімка зустрічається на орнаментах доби кам'яного віку, на виробках майстрів східної доби, в шумерських міфах. Народні прислів'я і фразеологізми використовують число сім для означення остаточного обмеження — «сім раз відмір, один — відріж», «семеро одного не чекають», заборони — «за сьома замками».

Християнська культова традиція визнає сім тайнств (хрещення, миропомазання, причастя, тайнство шлюбу, тайнство спокуси, соборвання та священство). Також християнство засуджує сім смертних гріхів, протиставляючи їм сім чеснот.

Сьогодні дослідники наводять цікаві дані про походження назв, що пов'язані з так званими священними числами, зокрема числом сім. Саме ці дослідження дають нам підставу припускати, що магічна сімка присутня у слові «сім-Я». Цікавими є думки дослідниць С.О. Черпа-

нОВОЇ і О. О. Ярошинської стосовно нетрадиційного прочитання слова «сім — Я». За їхнім переконанням це слово доцільно розглядати як певне уособлення семи поколінь Роду. Аналогічно і П.Флоренський вважав, що будь-яка найпростіша сім'я, в її чистому вигляді, тобто обмежена особами батька, матері і дитини, є трієдною.

Отже, поняття «сім'я» в давніх культурно-історичних традиціях нашого роду містить священні числа 3 і 7. Сім'я, будучи «корінням» суспільства, наповнює його трієдністю та, являючись певним уособленням семи поколінь Роду, сприяє усвідомленню Дерева Роду як безкінечного плину течії буття, що періодично оновлюється.

Гришук Олег, Левадко Дмитро

Позич, або Дума про студента Голоту

Приїхав з дому: торба, гроші, пиво —
Гуляв студент Голота, як панич.
Неділю й понеділок жив красиво,
З вівторка починається Позич.

Позич — це штука хитра і підступна,
Позич — епоха голоду і сліз.
Далеко ще стипендія наступна —
Студент Голота у кредит заліз.

З куп'юри посміхається Шевченко,
Голота теж підморгує йому.
Дощем осіннім крапали проценти,
Співаючи про суд і про тюрму.

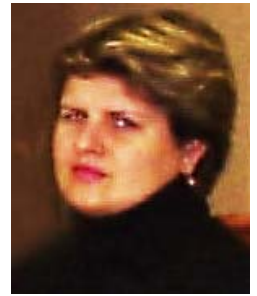
В кіно ходити — не кредит гасити,
Голота ремінь міцно затягнув,
І довелося гроші попросити
У друзів, про яких давно забув.

Неділя. Свято. Пиво. Торба. Гроші.
Голота радий. І не тільки він —
З'явилися раптом люди нехороші,
Лишилися в торбі тільки редька й хрін.

Бандити посміхнулися глузливо
І сіли у покоцаний «Москвич».
Голота лиш крізь зуби плюнув криво
І знов те саме: «Ну, здоров, Позич...»

*На фото: Гришук — спереду,
Левадко — позаду.*

Наталя ЗАРУДНЯК

Якого героя не вистачає новітній українській літературі й українському народові?

Що особливого є у творах, які здобули світове визнання? Вони близькі кожному. У героях цих творів кожен читач бачить себе, вони наділені загальнолюдськими цінностями, ponadчасовими, перевіреними часом, вічними. Це було, є і буде завжди, попри все.

Вити вже хочеться від трансвеститів, гермафродитів, потвор усяких рівнів і рангів, збоченців, які стали нормативними в літературі і посідають призові місця в конкурсах. Колеги іронізують: «Соромно зізнатися, що маєш традиційну сексуальну орієнтацію». Врешті - традиційним і порядним стає бути соромно (сприймається щось на зразок дурнів і зануд).

Дуже приємно, що наші розп'ярені, суперові твори відомі більшості лише з піару. Для чого купувати книжку, після якої залишається враження, що вивалюється в болоті, чи на язик потрапила волосина, яку хочеться сплюнути?

Як на мене, сучасній літературі не вистачає персонажів, які, попри все, залишалися б традиційними, позитивними, порядними, духовними. Якщо діти, то такі, які прагнуть гарно вчитися, що намагаються допомагати батькам, що ніколи не зневажать учителя, уже хоча б тому, що він старший (українські діти завжди з повагою ставилися до них); які намагаються жити власним розумом, які мають якийсь родинний кодекс честі, родинні реліквії. Дітей, які на малюнку, де зображена родина, малюють своїх предків (бабусю, дідуся), які померли ще до їхнього народження. Для дітей вони живі, бо батьки зв'язують свої вчинки за виробленими ними морально-етичними критеріями.

Чому б не зобразити дітей, які вважають, що коли отримують дванадцятки з математики, то це озиваються гени прабабусь, які мали по два класи освіти, але рахували, як сучасні комп'ютери, і яких ніхто не міг обвести кругом пальця, які завжди знали що де коли і скільки посадити, і в яких ніколи не було неврожайних років. Дітей, які вважають, що повинні писати гарно твори, бо у них десь має сидіти часточка прадідусів, яких прабабусі, можливо, називали «старими брехунами» і які щодня складали для мамів (своїх онучок) нові казки. Чому б не зобразити родини, в яких батьки щодня читають дітям перед сном казку, які ходять із дітьми, скажімо, в «Софіївку» малювати етюди; родини, в яких усі члени сім'ї беруть інтерв'ю у квіток, а потім влаштовують конкурси на кращого читця віршів. Родини, в яких прикрасами є дитячі малюнки, виробки, і які мають десь там, у селі, власні джерела, які розчистили і обсадили вербовими прутками, розміщені десь недалеко від інших прохолодних джерел, що витікають з-поміж стовбурів величних верб, які колись в дитинстві посадили мами, а неподалік і діди мають у низах «власні» криниці, які пам'ятають ще з дитинства і за якими доглядають.

Чому б не зобразити чоловіків із багатодітних родин, які завжди хотіли бути господарями, які спромоглися вибудувати хати, як діти уже в школу ходили, і перше, що в них купили, під голі стіни, - фортепіано (щоб сини грали). Чому б не поздравити порох із традицій і не створити нові, якими б могли пишатися діти. Читачеві треба мати на що опертися, знайти той стержень, який не дозволяв би українцям вважати себе безбатьченками.

Чому б не зробити героями сучасності дорослих людей, які свідомо не куритимуть, не вживатимуть спиртного, намагатимуться утримуватися від ставлених стосунків до шлюбу, у шлюбі ж не заводитимуть коханок (коханців), не дихатимуть матом (і не вважатимуть, що це — круто), не житимуть за принципом «світ ворожий — і тому треба напасти першим», «чому я маю за когось думати? а мені хтось допоміг би?»; не намагатимуться жити за рахунок інших; відчуватимуть відповідальність перед дітьми; не вважатимуть гроші панацеєю. І варто б зобрази-

ти таких героїв не диваками, не занудами, не ханжами, а такими, які цей світ роблять світлішим, такими, на яких цей світ і тримається. Варто зобразити їх цікавими, добрими, розумними, такими, що несуть традиції, надають їм особливого глибокого змісту, і яких ці традиції рятують. Варто б показати позитивний вплив традицій на сучасне життя. Зробити все українське особливим, зробити його модним. Відкидати найлегше... Розпіарти б порядність, сором'язливість, вірність, вдумливість, відповідальність, мудрість, толерантність, самоповагу (особисту і національну).

Час повернути суспільству вчителя!

Чому б не зобразити педагогів із бідних селянських родин, із глухих сіл, в яких навіть бібліотеки немає, які з дитинства ходять за кілька кілометрів у сусіднє село за поезією. А потім щодня - в інше сусіднє село вчителювати (і ніколи не запізнюються, між іншим), бо в своєму селі, скажімо, українську мову читає дружина. Чому б не зобразити їх спочатку найкращими студентами (відмінниками), а потім абітурієнтами столичних аспірантур, які набираючи однакову кількість балів на вступних іспитах із іншими, скажімо, ; благородства забирають документи, бо в них кращий бал диплома вони мають більше шансів бути зарахованими. Пізніше треба булпростити дітей. Де вже там зайві гроші на аспірантуру.

Зобразіть учителів, які відчувають відповідальність перед письменниками, бо мають донести їхнє слово до дітей; як відчувають відповідальність перед учнями, бо, можливо, деяким мають стати єдиною опорою в житті. І коли виїжджають із більш забитого села в інші, менш забиті, то несуть на своїх плечах тягар зради довіри учнів.

Чому б не описати вчителів на селі, які знають більше будь-яких професорів, які листуються із столичними метрами, виправляють і редагують їх, учителів, які не мають найвищих категорій, але мають у кожному класі учнів, які пишуть, до яких на уроки найбайдужіші вивчають по кілька позапрограмових творів; які можуть одного дня відпустити клас з уроку, бо клас виявився невідповідним (і сидіти з виглядом, як ніби поруч покійник), а наступного - нікого не питати (хоч усі готувалися надсумлінно), цілий урок розповідати самим, спокутуючи вину перед письменником. Чому б не змалювати вчителів, які намагаються побачити в оточуючих, житті навіть найменший позитив, які ніколи не підвищують голос на учня, які оцінюють не стільки вчинок, скільки його мотивацію, які під твором випускника пишуть, що ставлять високу оцінку з поваги до учня. Чому б не описати учителів, які вважають себе недосконалими, від учнів не вимагають нічого, що не роблять самі; які вчать все життя, які виписують з учнівських зошитів кожну вдалу думку; які пишуть під учнівськими творами рецензії, які більші за самі учнівські твори. Чому б не змалювати дружину (чоловіка) таких учителів, які не плачуть, що носять одяг, в якому ще діували (парубкували), і дітей, для яких батьки є ідеалом. Такі сім'ї прекрасно розуміють, що могла б жити по-іншому, але не живуть.

Варто б показати, як в людях люди перемагають.

Час звернутися до героїв, доля яких залежить від них самих, але і від вчинків далеких предків (гріхи, добрі справи, прокляття), героїв, які відповідальні за майбутнє своїх нащадків.

Чому б не зобразити, як добро з рук вчителів передається учням і розповсюджується, як рухається родом і кожна самопожертва в ім'я добра воздається. Чому б не зобразити злих, які насправді в душі є добрими: просто їх не зрозуміли, просто їх образили і це - в них форма захисту. Чому б не спробувати писати так, щоб кожен читач хотів стати кращим.

Богачик Олена

ПІД НЕБОМ ТИЧИНИ І ІМЕНЕМ БАЖАНА

з боку дічат (прочитав вірш «Хлопчачі обіцянки», який носить феміністичний характер) і дав м гідну відсіч, знову ж таки поезією. Не всі дівчата завжди читають вірші про кохання, наша Інна Цюпа присвятила свій вірш найдорожчій людині — мамі. Як виявилось королева поезії у нас не одна. Окрім Людмили Лотецької з'явилась ще одна — Чечель Олена. Її поезія — це поезія дівчини, що має безмежну душу і любов до людей. Ще один наш учасник — Артур Цикалюк, який пише чудові вірші, хоча без рими. Особисто мене вражає поезія Тетяни Побережно, попри свій песимістичний характер, вони мають у собі щось незвичайне.

Є серед наших учасників дівчина, що має диплом сімейного інституту — Городнюк Анна, але це не заважає їй писати, знаходити нові враження.

Окрім теперішніх учасників на презентацію завітав Віталій Олексієнко, що за період навчання в університеті видав свою збірку «Янголи ночі» і прославився як поет-модерніст, що має неординарне мислення і жвавий талант. Зараз наш поет плідно працює над цікавими розробками останніх новинок в поезії і потрібно

зазначити, що це в нього непогано виходить.

Дуже жаль, що на наше свято не завітала ще одна перлина поезії — Чухрій Алла. Ця дівчина має таку кількість талантів, що мені навіть важко уявити.

Поезія — це те, що передає душа і серце, але словами. І дуже важливо, щоб ці слова не були штучні, придумані, а щирі і справжні. Саме така поезія у наших юних поетів, що роблять лише перші кроки до світових зірок.

Можливо, прочитавши наш альманах, хтось відкриє і в собі такий талант. І якщо це буде одна людина, то наша праця не марна.

Пам'ятайте основне, що поезія і проза, яку ви пишете, — це не лише талант, а й великі зусилля, і чим вони більші, тим кращим буде ваш доробок, а ми будемо намагатись, щоб він мав гідну оправу.

Здавалось, ніби вчора вийшла перша збірка поетів літоб'єднання імені Миколи Бажана в Уманському педагогічному університеті імені Павла Тичини, аж ось 18 травня 2009 року відбулась презентація третього альманаху під назвою «Садова, 28». Цікавою є не лише назва, а й кількість поетів, число яких значно зросло. Все це заслуговує уваги читачів та критиків поезії, адже всі наші поети своєрідні, оригінальні, талановиті і на все мають свою думку.

Беззаперечним залишається той факт, що не було б ніякої збірки без зусиль нашої дорогої Марини Степанівни Павленко. Вона, як бджілка працювала, щоб наші поетичні рядки прочитали й інші люди.

Серед запрошених на святі була присутня засновниця нашого літоб'єднання — Наталя Петрівна Сивачук. Також ми дуже були раді появі Зарудняк Наталі Іванівни, яка виступила в ролі вдячно читачки, що не оминула свом зором жоден вірш, найкращі з них вона воліла б вивчити напам'ять.

Незабутніми були виступи учасників літоб'єднання. Цього разу традиційних ведучих — Людмилу Лотецьку і Андрія Литвина на не зовсім традиційну трійку, де Андрій не забув собі забронювати місце. До нього приєднались Богачик Олена і Панчук Інна. Між ними розвивались банальні сцени, з х вуст лунали запитання особистого характеру, що переплітались дотепами і жартами, а може ці сцени не такі уже й банальні...

Дуже ліричною і ніжною мені видалась Інна Панчук, бо вірші, як джерельний потік, стрімкі й глибокі. Своєю поезією зачаровує Ганна Сокоотнюк, яка, як справжня леді, далеко заховала ключі від свого серденька.

Не можна не звернути увагу на Прилипко Катю — це миле гарненьке дівча, яка пише для свого коханого колись, мабуть, піду до не на курси. Не можу не згадати виступ Людмили Лотецької, яка, як королева поезії, посіла гідне місце на пантеоні слави. Ніяк не виходить з голови виступ Литвина Андрія — він не злякався виклику

Ярослав Крицький

Якось непомітно, зовсім тихо
Змарніла моя віра.
Поглянув в дзеркало, і як на лихо,
Я там побачив... звіра!

Небо плаче червоними сльозами,
Нуртує полум'я у скронях.
З'явивсь на світ, але — з ножами.
...І кров стікала по долонях...

Проходоли! Це моя сумна потреба:
У панорамі всіх нічних зірок;
В соборі з хмар на ясній небі
У місті вітряних думок.

у горлі сліз краплини
Поплачемо іще раз,
Ще дві останні
Ці хвилини.

Два мудреці по світу мандрували:
мудрець №1 та №2.
Однак дороги, мудрії, не знали,
навпомацки ішли, таке бува!
Бо перший думав, що дорогу знає
Широкочолий старець №2.
А №2 надії покладає,
Що перший знає, де дорога не крива.
Два мудреці століттями блукали,
Та й приблукали у сучасні дні.
Ви часом їх ніде не зустрічали?
В основі людства мудреці дурні!

Брехня — отрута, смердюча та гідка.
Її побачиш, вона пошириться, як чорна туш.
Лезами поріже, зжере дотла.
Зоставить лиш скалічену стражданням душу.

Сокотнюк Ганна

Повернися в мою осінь,
Повернися хоч на мить!
Хай мій сум — хлопчисько босий
З жовтим листям відлетить.
Відлетить й не повернеться —
Залишайся тільки ти!
Серце лиш для тебе б'ється.
Мабуть, це вже — назавжди.

ВІДПУСТИ

Не чіпай те, що кинув під ноги.
Не тривож мою душу, благаю!
Я і так у полоні тривоги
І як жити без тебе — не знаю.
Не жбурляйся пустими словами —
Я не вірила в них і не вірю,
Бо безодня оця, що між нами,
Без жалю поглинула мрію!
Нащо знову тривожити ти рани?
Чом не можеш тихо піти?
Почуття твої — то лиш омана.
Відпусти. Відпусти. Відпусти.

Катерина Прилипка

«Я ув'язнена коханням!» —
Ось воно, моє зізнання.
Я — злочинець. Визнаю.
Бо — кохаю. Бо — люблю!

Розгляд справи. Суд іде.
Зараз вирок прогуде...

...Секретар ховає вічі:
— Ви ув'язнені!..
Довічно!

Дарує вітер
Печалі світу.
Сльоза-сестричка
Вмиває личко.
Скупа самотності
Втрачає совість
Й штовхає в літо,
Де вмерли квіти,
Де сонце в сітці,
Де птахи в клітці,
Де з милим розлука —
Малесенька мука...

Маленький «працівник культури»
Картини творить із натури.
Розсівся за моїм вікном.
Прикрившись свіжим полотном,
Сумлінно кольори наносить.
Мені б, кажу, картину «Осінь»!
А він: «Ще літа крапельину!»
Я лиш рахую кожну днину,
Була б вже фарби відбрала
Та в осінь все розфарбувала!
А він уперся і малює
І день, і ніч. А я слідкую:
О! Лист багряний!.. Знов зелений!
Чи він знущається із мене!
Питаю: «Дядьку, скоро осінь?»
А він мовчить: терпіння просить.
І все малює та малює...
А я — хвилиночки рахую!

Тетяна Побережна

Ти бачив, моє сонце,
Як йшла я серед квітів?
Моя душа — в долонях,
І ти — неначе вітер.

Та раптом — гинуть квіти!
І сонце геть зникає!
Ідуть дощі солоні:
Мене ти покидаєш...

Зима вже білосніжна.
Навколо — тихий січень.
Я дихаю без тебе.
Нарешті я вже — вічність.

Тетяна Хорькова

* * *

Плавали в небі сиво-блакитні тумани.
Я поміж ними пливла, вся окрилена снами.
Ах, які гарні оці злotosейні зорі!..
Я — невагома між ними в небесному морі!
В завітчане поле уже повертаю думками:
Таємні розмови, я чую, ідуть між вітрами.
Шепоти трав і нестримно-співучі струмки,
Квіти заводять шалено-духмяні танки...
Нічка росу розсипає прозоро-іскристу —
Трави й дерева вдягнулись в прозоре намисто.

Раптом світанок усе зарожевив довкола:
Тішається квіти й вербиченьки зеленочолі!
Очі розплющила: сон?!

...Але всю цю красу

Я через будень і через життя пронесу!..

* * *

Колодязь пам'яті все глибшає,
А в нім — озера і ліси.
І в темі такий стають все тихшими
Струмків загнблх голоси.

Минуле я черпаю щедро,
Неначе воду, дістаю.
Ланцюг в глибинах знову щезне,
Я ж — у безодні на краю.

Бущує глибина, несе
В землі холоднєс нутро.
Ще раз — і обірветься все...
Душа, як повнєс відро...

Ще мить — і остаточно зникне
Шматочок неба наді мною.
І дух розлілється, і дух востаннє крикне,
Поглинутий століттями, як млюю.

Алла Сулима

* * *

Все місто спить,
Лиш я не сплю.
Все місто спить,
Яке люблю.

І наче ковдра, сніг отак
Асфальт вкриваючи, лежить.
І жоден птах вже не літа:
Він завтра вранці полетить.

Лиш я не сплю. А ще не спить
Зі мною подруга моя.
На мене дивиться й мовчить.
Журба — таке її ім'я.

* * *

Давно вже свічка догоріла,
Скрізь темрява і прохолода.
І чути лиш тремтіння тіла,
І ліжко — наче брила льоду.

Я — сніг, я — лиш замерзла крига,
І на душі моїй — зима.
І серце б'ється важко й стиха,
І пульсу майже вже нема.

Мій погляд гострий, прохолодний
Направлений тепер в пікуди.
Пройшло вже, що було сьогодні,
І байдеж, що завтра буде.

Весна не прийде вже ніколи.
Я не чекаю, схаменулась.
Тому в душі так похололо,
А серце льодом обернулось.

* * *

«Давай залишимося друзями», —
Сказав мені ти ледве чутно.
Враз небо затріщало грозами
І дощ полив. Та — не почув ти.

Відводив очі на вікно, на стіни,
У вічі так мені і не поглянув.
Я ж гострий ніж відчула в спині,
Який мене зрадливо ранив.

Банальна фраза, навіть не сумна
Мої всі мрії розгубила
Та зруйнувала геть усе вона,
Що берегла я і що так любила.

У вигадці, в брехні погрузли ми.
До чого призведуть слова ці?
«Давай залишимося друзями» —
Мов кістка, кинута собаці.

ШЕКСПІРІВСЬКИЙ ТЕАТР

Весь світ — театр, і в нім — актори ми,
Виконуєм свою єдину роль.
Розірвемося між грою й пробами,
Хтось з нас — васал, а хтось — таки король.

Людина — теж, напевно, мікросвіт,
І кожен у своїм — герой і красень,
Розумний, добрий, мужній, кращий цвіт
Всієї нації, а в дійсності — лиш блазень.

В своєму світі королева я,
Що серед мудреців я най мудріша,
Бо голова наповнена моя
Думками світлими і тисячами рішень.

Я всім поради добрі роздаю,
На всі питання відповіді маю,
Всім допоможу, всіх підтримаю —
Собі не дам лиш ради. Що ж, буває.

Я часом — відьма, вміє що літати,
Опівночі отруту добуваю.
Приречена себе лиш проклінати,
Труїти й чарувати. Що ж, буває.

А то красуня спляча у труні —
Я свого принца-красеня чекаю.
Знайшов принцесу іншу він. Мені —
Зосталося лиш спати. Теж буває.

А часом мужній воїн і герой я,
Злих монстрів і чудовиськ убиваю,
Стою за доброту і честь горою,
І скривдженим усім допомагаю.

Лише одного справді я боюсь,
Борюсь, молюсь і щиро так благаю:
Не стати щоб у жорсткому бою
Самій тим монстром!.. Що ж, і так буває!

Весь час ми граєм тих, ким ми не є,
Про себе справжніх часто забуваєм.
Вже маска приросла, а гра стає
Єством твоїм. Шкода, що так буває.

Леся
НЄДРЯ

Людина — хранитель тепла,
Людина — володар усього.
Та вчинки її — це біда,
І скоро у неї не стане нічого...

Прилетіли лебеді,
На ставочку сіли.
Вона, мовби, леді,
А він — лицар білий.
І на думці лиха
Молоді не мали, —
Про кохання стиха
Вони розмовляли.
А над ними простір
Високий для злету!..
Раптом гримнув постріл
З-поза очерету
Серце защеміло,
Кров злилась з водою, —
Молодий лебедик
Поник головою.
Лебідка щосили
Била крильми в груди —
Чим ми завинили
Перед вами, люди?!
І тут другий гримнув
Постріл з очерету —
Затягнуло димом
Зелену планету.

Зникла зі світу, із дня
Пісня життя лебедина...
І впало під ноги, до дна
Слово-ім'я «людина».

Анастасія ПОДБИТОВА

Усе не те: байдуже і чуже!
Несправжнє все: переграно-нещасне!
Життя, здається, наче не моє,
Десь зникло все переграно-прекрасне!

Життя втрачає сенс свого буття.
Душа прекрасна відчаю набралась!
Приходить час для мого каяття.
З'явилося десь переграно-не грає!

Як переборкати в собі це небуття?
Чи зможу душу втримати руками?
Я знаю, що здобуду знов життя,
Але воно переграно-негарне!

Моя любове! Я перед тобою!
Бери мене в свої блаженні сні.
Лиш не зроби слухняною рабою,
Не ошукай і крил не обітни!..

Ліна Костенко

Моя любове! Я тебе чекаю!
Візьми мене, нарешті, в свій полон.
Так прикро, що тебе я ще не знаю,
Віддай від свого серденька кулон!

Моя любове! Я тебе чекаю!
Бери мене у свій розкішний світ.
Я від самої себе утікаю.
Врятуй мене! Залиш в мені свій слід!

Мар'яна ПАЛАМАРЧУК

Щось не дає спати! Ніби відкушує повільно й болісно!
Пожирає, розриває зсередини! Шматує, не лишаючи живого
місця...

Це все вони — вони не лишають мене наодинці з собою
ані на хвилину. Вони борються між собою: хтось перемагає,
хтось залишається напівживим, а страждаю я! Лишень я
відчуваю безжалісну битву емоцій, почуттів, переживань, і
тільки я винна в цій сутичці. Це ж я виношувала їх в собі,
старанно приховувала від світу свої клопоти, — в усьому
винна лише я! Треба було ще тоді, з самого початку
вихлюпнути їх назовні, відкрити **оточуючим** Всесвіт
вихлюпуючих подій...

Щось не дає спати, жити, існувати...

Філолоґізм

Інтернету чи інтернет?

Сьогодні дехто не відмінює іменник *інтернет*, що вживається на позначення міжнародної інформаційної мережі зв'язку, напр.: *Збільшилася кількість скоєних злочинів за допомогою інтернет* (з журналу «Іменем закону»). Проте це неправильно, бо подібні іншомовні лексеми, зокрема *телефон, телеграф, факс, телефакс тощо*, в українській мові відмінюються як іменники другої відміни чоловічого роду з основою на приголосний. Отже, слово *інтернет* у непрямих відмінках має такі форми: *інтернету* (Р. в. одн.), *інтернету* (-ові) (Д. в. одн.), *інтернет* (Зн. в. одн.), *інтернетом* (Ор. в. одн.), (в) *інтернеті* (М. в. одн.), *інтернете* (Кл. в.). Форм множини цей іменник не має.

Досі немає усталеного написання слова *інтернет*. Його пишуть з малої і великої літер, у лапках і без них, а іноді — й латинською графікою, пор.: *інтернет, Интернет, «Интернет», Internet, «Internet»* напр.: *Доступ до Интернету для багатьох учнів і студентів став утіленням казкового ключика до зачарованого палацу* (з журналу «Науковий світ»). Комп'ютерні системи широко використовуються в усіх сферах суспільного життя, в країні вже є понад 100 тисяч користувачів «Интернет» (з журналу «Стратегічна панорама»); У США в мережі Internet діє більше 150 000 воєнних комп'ютерів, а 95 % військових ліній зв'язку використовують загальноцивільні лінії (з журналу «Наука і оборона»). Зважаючи на тенденції запозичення термінів, слово *інтернет* потрібно писати без лапок та з малої літери, оскільки воно втратило своє індивідуальне значення. Це засвідчує поява цілої низки новотворів на зразок *інтернет-видання, інтернет-банк, інтернет-сайт, інтернет-магазин* і под. Його написання з великої літери можливе лише тоді, коли воно означає власну назву міжнародної інформаційної структури для обміну інформацією. Писати *Internet* не можна тому, що в українській мові іншомовна лексика традиційно відтворюється питомими графічними засобами.

Чекаємо й очікуємо щастя

Дієслова *чекати* й *очікувати* то зближуються своїми значеннями, то віддаляються одне від одного. Якоюсь мірою можна вважати, що вони функціонують як синоніми. Відразу впадає в око, що дієслово *чекати* набагато вживаніше, ніж *очікувати*.

Чекати найчастіше виражає значення «перебувати де-небудь, щоб побачити когось, зустрітися з кимсь; розраховувати на прихід кого-небудь, появу кого-небудь або чого-небудь»: *Олександра давно вже зварила вечерю і чекала чоловіка* (М. Коцюбинський); *Я чекаю на тебе при каганці і співаю* (В. Стефаник); *Ми чекаємо машину* (Ю. Яновський). У цьому ж значенні вживається й дієслово *очікувати*, наприклад: *Вже і з полудня звернуло, а вони ще не обідали — очікували на новаків* (А. Свидницький). У значенні «надіятися на кого-небудь, що-небудь, сподіватися чогось» *чекати* й *очікувати* також перетинаються, порівняйте: *Як і чекала Олеся, Пронька незабаром відстав, але Павлик плів поряд* (О. Донченко); *Коли життя ти не учасник, А тільки свідок віддала, — Дарма чекати тебе прекрасних Від тебе подвигів земля* (М. Рильський); *А чого ще чекати від імперських слуг?* (з газети);

... *нетерпляче очікували, що ж сьогодні принесе радіо з фронту* (Я. Баш); *Кажуть, що Гохман децю заскочений реакцією на його виступ. Він очікував дискусії на цю тему і навіть назвав свій виступ «Справедливість для німців»* (з газети).

Проте між дієсловами *чекати* й *очікувати* є певна відмінність. *Очікувати* часто супроводжуване значенням відтінком психологічної напруги і меншої тягlostі дії.

За матеріалами журналу «Українська мова», 2003, №3-4

СОФІЯ
 РЕДАКЦІЙНО-
 ВИДАВНИЧИЙ ЦЕНТР

**Редакційно-видавничий центр «Софія»
 пропонує видавничо-поліграфічні послуги
 високого рівня:**

- виготовлення макетів обкладинок та палітурок;
- палітурні роботи книг, наукових робіт, канцелярських документів;
- підготовка до друку і видання книжкової продукції;
- виготовлення ескізів та друк візитних карток, запрошень, вітальних листівок, буклетів тощо;
- за бажанням автора РВЦ на професійному рівні редагує всі види текстів: наукові, науково-популярні, публіцистичні, художні.

Отож, запрошуємо до співпраці. Гарантуємо доброзичливе ставлення та добротність виконуваних робіт. Чекаємо вас за адресою: м Умань, вул. Садова, 28.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: вул. Садова, 28, м. Умань, 20300, кімната 327.

Свідоцтво про реєстрацію — ЧС — 479 від 16. 06. 2005 року

Редактор ПОЛІЩУК Петро Миколайович

Віддруковано з оригінал-макета ІІІ Жовтий О. О. 20300, м. Умань вул. Садова, 28 Тел. 8 067 77 30 197 • 8 097 9 467 467